

Vals de can Borrasca

Santa Maria d'Oló

Ubicació

Comarca: Moianès
Alçada: 507

Coordenades:

Latitud: 41.87402
Longitud: 2.03484
UTM Est (X): 419910
UTM Nord (Y): 4636239

Classificació

Número de fitxa 08258-241
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Música i dansa
Segle XIX-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Obert
Ús actual: Lúdic
Titularitat Pública
Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dl., 06/04/2020 - 02:00

Descripció

Cançó popular que es canta tradicionalment a Oló, especialment en l'àmbit de les Caramelles. No hi ha constància que es canti a cap altre lloc de Catalunya. La seva autoria s'ha atribuït a Josep Camprubí Vilar (l'avi Borrasca), tot i que en aquest punt hi ha informacions difuses i discrepància d'opinions, tal com detallam en l'apartat d'història. És un vals força llarg, amb canvis de compàs i pensat per ser cantat per homes. Aquesta cançó és molt popular a Oló i la seva lletra perdura en la memòria col·lectiva del poble. Té una estructura musical molt semblant a una nadala titulada "La mula i el bou", també anònima però

relacionada o atribuïda igualment a l'avi Borrasca.

L'any 2001 va ser editada pel Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana. El 2003 s'hi va fer un arranjament, obra del músic manresà Josep M. Descarga, per tal de simplificar-ne la partitura i adaptar-la per a una sola veu i, instrumentalment, per a dues trompetes, clarinet i fiscorn. També es va modificar el text en algunes parts per ser cantat com a vals de caramelles.

La lletra, ja modificada, diu així: "L'alba ja en punta a l'orient. Fora quitxalla, fem rotllo tot el jovent. Va el flabiol. Sols el vals ja comencem. Vinga la gralla. Déu sap quan l'acabarem, sortint el sol. Són les parelles del ball. Sí, del ball català, catalanes de cor, sí, de cor. Seguint el ritme amb detall i ballant i dansant amb bon peu aquest vals d'amor. Ai quin vals més refilat fan les nines i donzells. Semblen ocellets pintats quan pel bosc juguen entre ells. Ai quin vals més refilat fan les nines i donzells. Semblen ocellets pintats quan pel bosc juguen entre ells. Tireu les roses i poms de flors per premiar-los els cants d'amors. Ai ninetes falagueres, sou lleugeres com ocells. Sou discretes i precioses com les roses i clavells, com les roses i clavells, com les roses i clavells. Que visca la Pasqua, diada de goig, que visca la gresca que omplena els cors amb flors i guirnaldes. Guarnim els balcons que nostres cantades són càntics d'amor, són càntics d'amor. D'aquest vals tan preciós de segur se'n parlarà, i una llàgrima d'amor que mai més s'oblidarà. D'aquest vals tan preciós de segur se'n parlarà, i una llàgrima d'amor que mai més s'oblidarà, que mai més s'oblidarà."

Observacions:

Informació facilitada per Josep Canamasas Güell

Història

D'aquesta peça musical en tenien la partitura la família Camprubí, de can Borrasca. Tal com dèiem, l'origen de la peça i la seva autoria estan envoltats d'informacions difuses i no coincidents. Alguns afirmen que Josep Camprubí Vilar (l'avi Borrasca) la va introduir i popularitzar al poble. D'altres consideren que la va compondre ell, i que en un principi tenia per títol "L'alba ja apunta a Orient" o simplement "El Vals". Una altra possibilitat que s'ha suggerit és que l'avi Borrasca va obtenir aquesta cançó del seu cunyat, Lluís Casadejús, de cal Jan Cinto.

Josep Camprubí Vilar (1872- 1946) fou una persona molt vinculada a la música i a les tradicions com el ball de bastons. Era pagès però la seva gran passió fou la música. Era autodidacta i de jove tocava l'acordió. Col·laborà en totes les festes del poble, especialment religioses, i dirigí el cor Parroquial fins entrada la dècada de 1920. Fos o no ell el compositor del popular vals, el cert és que va ensenyar aquesta melodia a les generacions posteriors, que la cantaven sobretot a les caramelles.

Josep Camprubí també fou jutge de pau, un càrrec que va administrar amb equanimitat sense deixar-se influir per les pressions dels cacics del poble. Això li va costar una acusació injusta en el cas de l'assassinat de Joan Rodoreda, l'hereu del mas Rodoreda, perpetrat el diumenge de rams de 1928. D'aquest assassinat va acabar sabent-se qui era l'inductor i l'autor material, que van quedar impunes. Però els cacics locals van aprofitar els fets per perjudicar els seus opositors. L'avi Borrasca era una figura molesta i, junt amb altres persones, fou detingut, portat a Vic i humiliat. Finalment, però, va haver de ser deixat en llibertat per manca de proves. Eren els anys de la dictadura de Primo de Rivera.

A la dècada de 1970 en una ocasió es va tornar a cantar el Vals de cal Borrasca per les caramelles, quan les dirigia Lluís Coma Coll. Més recentment, el grup olonenc Sac i Bombo en va gravar una versió pròpia per al festival Tradicionàrius el 1995. I poc després, el 2003, el vals va ser editat pel Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana. Aquest mateix any s'hi va fer l'arranjament que ja hem esmentat, per part de Josep M. Descarga. I encara el 2020 s'hi ha fet un nou arranjament per poder cantar la peça en les caramelles.

Bibliografia

Anònim (1996). "Aniversari cultural", Ologràfic, núm. 3 (abril de 1996), Santa Maria d'Oló, p. 4.

VILAR CAMPRUBÍ, Albert (1996). "Dos aclariments sobre l'article de l'avi Borrasca", Ologràfic, núm. 4 (agost de 1996), Santa Maria d'Oló, p. 11-12.

CAMPRUBÍ PUIG, Joan (1996). "Més sobre l'avi Borrasca", Ologràfic, núm. 4 (agost de 1996), Santa Maria d'Oló, p. 12.